

Istanbul Scam

Een verhaal van Christian Deterink

“Kortom, ik heb inmiddels een aardig idee hoe het er hier in Turkije aan toe gaat!”, beëindigde Dion het lange relaas dat hij samen met zijn vriend Bram had gehouden.

“Eén grote corrupte boevenbende is het!”, voegde die er aan toe, om de conclusie er nog even extra in te wrijven. Hij leunde naar achteren op zijn stoel en spreidde in een theatraal gebaar zijn armen.

Murat, de Turkse vriend tegen wie ze hun verhaal hadden lopen opsteken, keek hun beiden aan met een blik die zowel mistroostigheid liet zien als een zekere woede. “Hoe spijtig ik het ook vind; ik denk dat jullie gelijk hebben”, gromde hij. Hij roerde zonder het te merken nogal heftig met een lepeltje in zijn thee, “Dit land is door en door verrot, ik kan het niet ontkennen.”

Er viel even een geladen stilte tussen hun drieën, voor zover die merkbaar was dan, te midden van het geroezemoes van het drukke barretje in de binnenstad, waar ze een klein uur geleden waren neergestreken.

“Nou ja, het bekt in ieder geval goed, *‘De Istanbul Scam’*: het zou zo op een toeristenfoldertje kunnen staan”, bracht Dion in, zoekend naar iets om de bedrukte stemming wat te verlichten. Hij nam nog een slok Efes en vervolgde, zichzelf citerend met handgebaren: “Laat je door zogenaamd gastvrije Turken een paar honderd euro aftroggelen in een grimmige omgeving! Waar vind je nog zoiets authentiek opwindends?”

“Ja, lach maar, Dion”, zei Bram vlak, “Maar intussen hebben we ons vakantiebudget er meer dan doorheen gejaast. Vierhonderd piek elk waren we kwijt, hè!”

Dion sloot zijn ogen en probeerde niet aan dat getal te denken, dat al een half etmaal steeds weer opnieuw voor zijn ogen opdook. Vrijwel hetzelfde bedrag dat hij had verdiend in die maand dat hij in dat slachthuis was afgebeeld, moest je nagaan! Hij dwong zich aan iets anders te denken en er viel hem opeens iets in. Met een grijns zei hij: “Het weerhield je anders niet of vanochtend met een toeristen-prul nog voor twintig cent af te dingen met die straatverkoper!”

Bram keek hem boos aan, omdat hij wist dat hij gelijk had. Het was absurd, maar ja, toeristengewoontes veranderde je niet zomaar. En die straatverkopers verwachtten ook dat je ging

onderhandelen. Dion vroeg zich af wat zo'n mannetje ervan zou vinden als ze hadden verteld wat voor een bedrag ze kwijt waren geraakt. Zou het een paar maandsalarissen zijn of zo voor een gemiddelde Turk? Meer nog? Ach, wat deed het er ook toe? Ook voor hem en Bram; twee net-afgestudeerde Hollandse jongens was het gewoon een flinke smak geld...

En dat terwijl die avond gisteren nog zo leuk was begonnen! Na een lange vlucht met vertraging hadden ze in hun hotel wat gegeten en waren ze tegen de avond eindelijk verwachtingsvol het centrum in gelopen. En ergens bij de waterkant, waar de Gouden Hoorn de Bosporus bereikt, waren ze die twee dekselse neven tegen het lijf gelopen. Ze traptten een oud en lek voetballetje rond, die voor de voeten van Bram was beland en zo waren ze spontaan met elkaar in contact gekomen.

Al snel liepen ze gezamenlijk op langs de waterkant, gemoedelijk met elkaar pratend. Het bleek dat beide jongemannen uit de hoofdstad Ankara kwamen en enkele dagen in de stad waren voor zaken. Maar déze avond hadden ze vrij om iets te drinken.

Zo belandden ze aanvankelijk in een restaurantje onder de Galata-brug, waar ze mierzoete thee dronken. Tegen negen uur 's avonds stelde één van de neven voor om af te zakken richting een cafeetje ergens in de buurt van het Taksim Plein. Zij wisten nog wel een tentje, en ze konden gevieren in ieder geval een taxi delen. Dan konden ze altijd nog bekijken wat ze wilden, stelde één van de neven voor... Dion moest bekennen dat hij diens naam was vergeten, hij wist alleen nog dat de andere Mohammed heette. Maar goed, er was weinig tegen hun redenering in te brengen.

Zo gezegd, zo gedaan dus en nadat ze eenmaal weer uit de taxi waren gestapt, volgden Bram en Dion de neven uit Ankara. Ze waren nog niet eens een blok verder toen ze werden staande gehouden door een 'propper', zo'n vlotte en joviale jongen die voorbijgangers probeerde zijn tent in te lullen. De neven wisselden enkele onverstaanbare woorden met hem en stelden daarna aan Bram en Dion voor deze tent maar eens te proberen.

Ach ja, waarom niet, he?

Het was binnen niet bepaald druk en er hing een merkwaardige, bijna bedrukte sfeer. Achteraf gezien was dat al weer het zoveelste voorteken dat Dion en Bram hadden moeten herkennen. Ze gingen zitten aan een grote tafel en werden vlot voorzien van drankjes. De neven hadden al snel contant met een groepje van vier meisjes in nietige jurkjes (Dion herinnerde zich nog dat hij tegen Bram had gegrapt dat een gemiddelde Amsterdamse prostituée er netter bij liep) en de dames schoven al snel gezellig aan. De neven bestelden de drankjes en natuurlijk moesten ook de dames voorzien worden van drankjes. En niet zomaar drankjes; nee: de dames vroegen allerlei ingewikkeld ogende cocktails.

Vanaf het begin van de avond had Dion een 'unheimisch' gevoel gehad, dat hij verklaarde uit het feit dat hij een etmaal geleden nog in Nederland had gezeten, maar op dit moment werd hij toch wat onrustig. Die cocktails konden zij vast zeker straks betalen! Waar ging dit heen? Hij wilde echter ook niet meteen de pret bederven voor iedereen en besloot eerst maar eens rustig te gaan toiletteren.

Net op het moment dat hij zich voor een urinoir had geposteerd bleek dat één van de neven (niet Mohammed, de andere) hem blijkbaar was gevolgd. Ze deden hun behoefte in stilte en nadat Dion

zijn handen had gewassen, werd hij met een uitgestoken hand subtiel tegengehouden door de toiletjuffrouw, die achter een piepklein tafeltje bij de deuropening zat. Met die cocktails nog in zijn hoofd, voelde hij irritatie opkomen dat zelfs hier hem geld afgetrosgeld werd en hij liep stug door. Het vrouwtje was daar niet van gediend en zei iets in het Turks. In een ooghoek zag hij echter de neef een snel gebaar maken en meteen sloot ze haar mond en wuifde ze hem weg.

Toen Dion door de gang terug liep, stormden de vragen door zijn hoofd. Hoe moest je interpreteren wat er zojuist was gebeurd tussen die juffrouw en die neef? Gewoon de ene landgenoot tot de andere of zo? 'Die gekke gierige buitenlanders ook', zoiets? Of was er meer aan de hand? Hij besloot dat het allemaal te verdacht was.

Weer terug bij de tafel gekomen, bleek dat iedereen alweer was ververst met een tweede ronde; op Dion's plek stond een verse Efes naast zijn eerste nog maar half opgedronken flesje. Bram zat intussen druk te babbelen met één van de dames en Dion moest moeite doen om zijn aandacht te trekken.

"Bram, we gaan hier weg, nu!", siste Dion hem toe.

Bram keek hem verstoord aan, maar toen hij merkte dat het Dion ernst was, vroeg hij: "Waarom?"

"Het klopt hier niet."

Bram knikte nadenkend en zei ten slotte, "Misschien heb je gelijk. Oké, vooruit dan." Hij boog zich naar Mohammed en deelde hem hun plannen mee. Dion kon hun over de muziek niet horen, maar het was duidelijk dat Mo nog probeerde om Bram om te praten. Toen dat niet lukte, wenkte Mo uiteindelijk met een licht geïrriteerd gebaar een ober, vragend om de rekening.

En toen werd de volle omvang van het bedrog duidelijk waar ze in waren getrapt. De rekening werd meteen al gepresenteerd samen met de menukaart en dat was niet voor niets. Want nu pas bleek dat de prijsstellingen in dit etablissement kolossaal waren. Omgerekend een goede vijftig euro voor een biertje en bijna het dubbele voor een cocktail. Met de drankjes van de dames erbij kwam het totaal op zo'n 1.600 euro.

Natuurlijk volgde er een scene, waarin met name Bram en Mohammed zich niet onbetuigd lieten. Maar de manager, die natuurlijk meteen was aangesneld, was onverbiddelijk: zonder te betalen kwamen ze hier niet weg. En als ze bleven weigeren, dan zouden ze mee naar achteren worden genomen, dan konden ze het in een achterkamertje verder uitpraten.

Op een bepaald moment wendden ze zich af van de manager en bespraken ze met zijn vieren de situatie. De neven brachten, zichtbaar aangeslagen, in dat de situatie kansloos was; zelfs de politie erbij halen zou heel weinig zin hebben, want die zaten natuurlijk allang in hun zak!

Dion had nadien zich nog enkele keren afgevraagd of hij op dat moment niet meer had moeten doen. Een enorme stennis schoppen, volharden in de weigering zoveel te betalen of het domweg het op een lopen zetten?

Maar hij had het allemaal niet gedaan en het einde van het liedje was dat Bram en Mo onder begeleiding naar de geldautomaat werden gebracht werden gebracht, die -hoe comfortabel- vlakbij

zat en vervolgens een goede vierhonderd euro per persoon mochten aftikken. En toen mochten ze eindelijk naar buiten.

De koele nachtbries had nog nooit zo ontvullend aangevoeld.

De neven hielden meteen een taxi aan; zij zeiden dat ze het voor gezien hielden en terug naar hun hotel gingen. “*You win some, you lose some*”, meende Dion zich te herinneren dat niet Mo, maar die ander, nog gezegd had.

Dion opperde nog om met zijn allen naar de politie te gaan, maar daar hadden de neven geen zin in. Zij hadden daar veel te weinig vertrouwen in en bovendien moesten ze morgen voor hun werk al heel vroeg weer opstaan. En daarom gaven ook Bram en Dion het maar op; ze accepteerden het aanbod om de taxi te delen en werden zo, na een rit in een bedrukte stemming, keurig afgezet bij het hotel. Ze namen kortaf afscheid van de neven en waren de lobby binnen gelopen. En zo was het geëindigd; hun eerste kennismaking met Istanbul.

“Weet je wat het bizarre was?”, zei Bram, die weer naar voren over het tafeltje boog.

Murat keek hem vragend aan.

“Vertel het maar”, zei Bram tegen Dion.

“We waren zo opgefokt dat we niet in slaap konden komen, en ik begon maar wat in die *Lonely Planet* die ik nog had mee gegrepen van thuis, te bladeren. En weet je wat het eerste was waar mijn oog op viel? Het hoofdstukje ‘Risico’s en gevaren’, achterin het boekje. En daarin werd meteen als eerste de *Istanbul Scam* genoemd, exact die hele beroerde toestand die wij hebben meegemaakt.”

Murat schudde boos zijn hoofd en dronk in één teug zijn thee op. Meteen wenkte hij de enige ober van het kleine donkere cafeetje waarin ze waren neergestreken nadat ze elkaar ontmoet hadden. In rap en onverstaanbaar Turks bestelde hij blijkbaar nog een ronde.

“We hadden een avond met elkaar moeten afspreken”, verzuchtte Bram, “dan was dit nooit gebeurd.”

Murat knikte, “Dat klopt, maar toen had ik net die première!” Hij vertelde niets nieuws; natuurlijk wisten Bram en Dion al lang dat Murat artistiek leider van een theatergroep was hier in Istanbul en gisteravond die belangrijke uitvoering had gehad. In die artistieke kringen hadden ze elkaar ook ooit ontmoet, namelijk toen Murat met een vriendin in Amsterdam was wezen kijken bij de toneelvoorstelling waar Bram en Dion in speelden. Ze waren na die voorstelling aan de praat gekomen, hadden diep in de nacht doorgezakt en elkaar in de vroege ochtend plechtig beloofd elkaar nog eens te ontmoeten, maar dan in Istanbul.

“Weet je. Het is me nog niet duidelijk wat de rol is van die twee neven, die jullie noemden”, bromde Murat nadat de nieuwe drankjes gearriveerd waren.

“Tja, ze hadden dezelfde domme pech als wij!”, zei Bram, “Voor die jongens doet dat geld vast en zeker nog meer pijn.”

“Weet je dat wel zeker?”, vroeg Murat, naar Bram opkijkend vanonder het brilletje, dat hem meteen, vond Dion, een heel intellectueel voorkomen gaf.

“Hoezo?”

Dion moest opeens weer denken aan die toilet-scene; “Bedoel je... dat ze in het complot zaten?”
Murat maakte een handgebaar, “Maar natuurlijk! Zochten zij niet als allereerste het contact met jullie? Door dat voetballetje jullie kant op te trappen?”

“Ja... maar...”

Wie heeft jullie die tent in gelokt?”

“Dat was toeval, we liepen voorbij, en...”

“Wie heeft die dames richting de tafel gekregen?”, onderbrak Murat hem, “De drankjes besteld?”

“Maar...”, begon Dion, “Zij waren zelf óók slachtoffer! Ze moesten zelf óók betalen!”

“Of deden ze alsof? En waren ze expres zo meegaand, om jullie ervan te overtuigen hetzelfde te doen?”

Dion zag dat Bram perplex zocht naar woorden en ook hij wist niet wat hij moest uitbrengen.

“Dus...”, zei hij ten slotte, “Dat ze ons meenamen met de taxi was óók geen behulpzaamheid...”

“Nee”, barstte Murat uit, “Ze wilden zich ervan vergewissen dat jullie niet naar de politie gingen en netjes terug naar je hotel gingen! En dat is precies wat ze gedaan hebben.”

“Wel godverdomme”, bracht Bram uit, die blijkbaar beseftte dat Murat gelijk had.

Dion kreeg opeens een beeld voor zijn netvlies; hoe Mohammed gezeten in die taxi ziet hoe hij en Bram de lobby binnen lopen en vervolgens zijn mobieltje pakt. En hoe hij een kort gesprek voert met die manager van die tent; ‘Ja, ze zijn binnen. Nee, ze zullen niet meer voor last zorgen nu. Oké, dag...’

Er viel een stilte, tot Murat zei; “En weet je wat het ergste is; ze doen het vanavond waarschijnlijk gewoon weer!”

“Wel heb ik ooit!”

Het was Bram die dat uitbracht. Ze waren uit het cafeetje weg gegaan, de stad in gelopen en bijna onmerkbaar steeds dichterbij de Galata-brug terecht gekomen, alsof ze er door een geheimzinnige kracht naar toe werden gezogen. Die kenmerkende brug met al die straatverkopers en vissers met hun hengeltjes waar Geert Mak, als Dion het zich goed herinnerde, nog ooit een boekje over had geschreven; iets over hoe alle culturen hier in saamhorigheid bij elkaar kwamen. *Yeah right!* Wat een onzin! Als er hier iets was, wat bij elkaar kwam, dan was dat het schuim van de aarde. Al het rapalje dat deze grote stad herbergde; volksstammen met straatarme jonge mannen uit de achterlijke bergstreken die hier op de een of andere manier hun kost bij elkaar moesten scharrelen, goedschiks of kwaadschiks.

Maar dat was natuurlijk niet waarom Bram die uitroep had gedaan; dat was omdat hun oog op een groepje mannen was gevallen dat midden over de boulevard wandelde. Drie grote blonde jongemannen in typische vakantie-outfit en twee zakelijk geklede Turken die zoveel op elkaar leken dat het wel eens neven konden zijn.

Maar waarschijnlijk was ook dat een leugen, net als dat ze natuurlijk helemaal niet uit Ankara kwamen!

“Dat is wel heel boud, we zijn hier pas een minuutje of tien”, zei Dion.

Murat glimlachte cynisch, “Zo heb je pech en dan weer geluk. Het kan allemaal in Istanbul!”

Het groepje mannen beende in hoog tempo op hun af, richting de brug dus.

“Zouden ze nou echt zo onbeschaamd zijn om alweer in datzelfde tentje onder de brug het ijs te breken met een paar kannen thee?”, bracht Bram verbijsterd uit.

“Het verbaast mij niets”, zei Murat. Hij stapte enkele meters naar achteren tot hij verscholen ging achter een reclamebord en gebaarde Bram en Dion hetzelfde te doen. Op die verdeckte plek zagen ze dat de drie argeloze toeristen, het leken Scandinaviërs, met de twee zogenaamde neven inderdaad richting de horecapassage onder de brug liepen.

“Kom, we volgen ze.”

Als in een slechte spionagefilm volgden ze het vijftal en zagen die even later neerstrijken op een terrasje niet al te ver van het terras waar Dion en Bram zelf gezeten hadden. Natuurlijk werd er thee besteld.

“En nu is het tijd om eens even verhaal te gaan halen”, kondigde Murat aan. Hij wreef in zijn vuisten alsof hij op het punt stond een kroeggevecht aan te gaan.

Bram en Dion flankeerden Murat toen die met grote stappen richting het gezelschap liep. Hij bleef pontificaal voor het tafeltje staan en het duurde even voordat Mo en (verrek, heette die ander niet Ibrahim? Ja, dat zou wel eens kunnen!) verstoord opkeken. Het duurde even voor ze Dion en Bram herkenden.

Murat begon met een rappe en met barse toon gestelde vraag in het Turks en de beide neven antwoordden hem snel. Dion en Bram waren gedegradeerd tot toeschouwers, tot één van die blonde kerels, het leken inderdaad Noren of zo, er genoeg van had. Hij sloeg met zijn vuist op tafel, zodat alle theekopjes rammelden en vroeg op luide toon in het Engels: “Wat is er verdomme aan de hand?”

Bram haastte zich te antwoorden: “Wij zijn gisteravond bestolen door die twee bedriegers daar!” Hij wees naar Mo en Ibi, die hem verbijsterd aan staarden. Het was bijna net zo goed gespeeld als gisteravond in die tent, vond Dion. De ‘neven’ richtten zich meteen weer naar Murat en zeiden iets in snel Turks.

“Wat zeggen ze?”

“Dat ze slachtoffer zijn net als jullie! Dat ze het heel erg vinden, maar dat jullie je boosheid op de verkeerde richten!”

“Ha, dat is wel heel cru, denken ze dat we achterlijk zijn?”, bracht Bram uit. Dion bedacht zich dat dit niet helemaal terecht was; tot en met eerder vandaag hadden ze inderdaad nog gedacht dat de neven onschuldig waren.

Mo stond op met bezwerende gebaren en bleef in het Turks ratelen, waarschijnlijk over dat het allemaal een misverstand was. Murat probeerde er verhit overheen te komen, maar dat lukte niet. Intussen schoof ook Ibi zijn stoel naar achteren en te laat begreep Dion wat er ging gebeuren.

“Pas op, ze gaan...”, bracht hij nog uit, voor de neven uit Ankara zich plotsklaps hadden opgericht en omgedraaid en het op een lopen hadden gezet.

Murat vloekte en zette de achtervolging in, maar botste prompt tegen een ober aan, wiens dienblad bruut van zijn arm werd geslagen. Het gebroken glas klaterde alle kanten op. Verschillende

andere mensen kwamen op het lawaai af en versperden de weg en al snel had Dion door dat het hopeloos was. Verderop zag hij de neven de trap op vliegen richting de bovenkant brug. En vanaf daar zouden ze meteen opgaan in de massa.

De vogels waren gevlogen!

“Een intense voorstelling, dat kun je wel zeggen!” Dion wist zo snel niet wat hij anders moest zeggen van het theaterstuk dat ze zojuist hadden bekeken.

“Gefeliciteerd in ieder geval, met de succesvolle tweede première”, grijnsde Bram, die zijn glas wijn met dat van Murat liet klinken. Hun Turkse vriend had zich even daarvoor los gemaakt uit zijn theatergroep en was naar de twee Nederlandse bezoekers gelopen om te vragen wat zij van hun voorstelling hadden gevonden.

“Kon je begrijpen waar het over ging?”, vroeg Murat, die duidelijk nog vol adrenaline zat van de voorstelling en druk om zich heen keek in de drukke kroegruimte waar ze waren.

“Wel redelijk! We kregen steeds van alles ingefluisterd door die vriendin van je”, antwoordde Dion, “Hoe heette ze nou? Polly?”

Murat grijnsde; “Gebruikt ze nu weer die rare schuilnaam?”

Dion glimlachte; de ‘Polly’ met wie ze kennis hadden gemaakt was een jonge Turkse ‘goth’ met ravenzwart haar en al even zwarte kleding die hem nog het meest had doen denken aan Lisbeth Salander, die cyberpunk-hacker uit een bekende tv-serie. En om die reden had hij die naam Polly, die veel te burgerlijk en gewoontjes aandeed, meteen al weinig passend gevonden.

“Ze zei dat ze mooi haar Engels op ons kon oefenen”, bracht Bram in.

“Dat kan ze best goed, vind ik”, vond Dion.

“Als ze zo goed vertaalde; waar denken jullie dat de voorstelling over ging dan?”, vroeg Murat met een grijns.

Dion moest denken aan wat hij gezien had. Hij was er al op voorbereid geweest dat het wel iets apart was, al was het maar omdat Murats theatergezelschap zich in de ‘underground’-scene bewoog. Dat was ook de reden dat het theater waar ze nu waren, eigenlijk niet meer dan een waarschijnlijk gekraakte leegstaande fabriek was, een flink eind buiten het centrum. Dion had verwacht dat Murat experimenteel theater of iets dergelijks maakte waar hij geen steungelden voor kon vinden van de instellingen of instanties. Maar daar had hij toch niet helemaal juist gezeten, want het stuk was veel... politieker dan hij gedacht had.

“Het ging over een vader-zoon conflict. Botsende waarden en normen, dat soort dingen”, zei Bram.

Murat knorde goedkeurend, “En...”

“Geloof”, bracht Dion in.

Murat knikte weer; “Vanzelfsprekend. Alles in Turkije gaat daar over! En...?”

“Tja...”, zei Bram die blijkbaar niet wist waar Murat naar viste.

Dion liet de voorstelling voor zijn geestesoog afspelen. Alles had erom gedraaid hoe de levens van drie mensen, twee zonen en hun vader met elkaar botsten. Die vader was een eerbare, gelovige

winkelier die tegen zijn pensioen aanzat. Maar geen van beide zonen hadden de zaak willen overnemen, de ene omdat die vol idealen zat en een grote journalist wilde worden. En de andere werkte zich juist omhoog in de lokale zakenwereld en had dubieuze vrienden. Alles was in een dramatische slotakte tot een uitbarsting gekomen, midden in het familiewinkeltje. Er was een knallende ruzie ontstaan en alles was helemaal ontploft toen er geheime agenten binnen vielen om de journalistenzoon te arresteren. In een heel heftige scene, waar Dion zittend in de zaal kippenvel van had gekregen, had vervolgens de vader een jachtgeweer onder de toonbaak vandaan gehaald en de beide agenten gedood, voor hij woedend zijn beide zonen uit de winkel had gejaagd. Wat volgde was een laatste dramatische monoloog, voor de man zichzelf met de laatste kogel voor het hoofd had geschoten. Maar de inhoud daarvan was Dion grotendeels ontgaan omdat Polly teveel in hun stuk was opgegaan om nog te denken aan haar taken als tolk.

“Nou?”, hield Murat aan.

“Politiek, neem ik aan”, bracht Dion uiteindelijk weifelend in. Hij had wel eens iets gehoord over hoe de Turkse president de media inperkte en voegde toe; “De inperking van het vrije woord? De arrestaties van journalisten?”

Murat lachte tevreden en tikte goedkeurend op Dion’s bovenarm, “Heel goed! Dan heb je toch aardig begrepen wat we hier aan het doen zijn!”

Dion beantwoordde de lach, terwijl intussen een gedachte door zijn hoofd spookte. Murat’s theatergroep was dus niet ondergronds gegaan omdat ze geen overheidssteun kregen; ze waren ondergronds omdat die het bepaald niet eens zou zijn met waar ze mee bezig waren! Ergens vond hij het een beetje verontrustend. Hij zocht de blik van Bram, maar die stond al een stuk verderop een vrolijk gesprekje te voeren met Polly. Hij bekeek alle andere vrolijke, vriendelijke mensen om zich heen en besloot zijn zorgen maar van zich af te zetten, wat kon er gebeuren?

“Biertje dan maar?”, vroeg hij aan Murat.

“*Lezzetli*”, Murat gaf een duim omhoog.

Dion draaide zich om en wenkte een jongen achter de bar. Ten minste, wat hier door moest gaan als bar, want eigenlijk was het niet meer dan een rij olievaten met planken erop. Niet zo heel raar, ze bevonden zich in een ruimte die misschien ooit de kantine van de fabriek geweest was. Dion bedacht zich dat er in Nederlands vast interieurontwerpers waren die een moord deden voor deze authentieke plek, met die industriële look van de blootliggende installaties, de kale en ruwe bakstenen muren en de van het plafond afbladderende verf.

Toen hij zich omdraaide met de bestelde biertjes, zag hij dat Murat inmiddels stond te praten met twee mannen wier gezichten hij kende. Het waren de acteurs die de twee geheime agenten hadden gespeeld, besefte hij al snel.

Terwijl Murat het flesje bier van hem overnam stelde hij Dion voor aan de beide mannen, die Emre en Baz bleken te heten en twee van de beste vrienden van Murat waren.

Ze schudden handen en er volgde een geanimeerd gesprek dat deels in Turks en het Engels plaatsvond. Al snel ging het over de *scam* waar Dion en Bram het slachtoffer van waren geweest. De

beide acteurs moesten aanvankelijk nog hartelijk lachen, maar waren ten slotte net als Murat erg boos over het feit dat dit soort dingen ongehinderd in hun stad gebeurden.

“Ik heb heel veel dit soort verhalen gehoord”, zei Baz, “Ik heb zelfs een keer iemand gesproken die jaren op die wijze de kost verdiende. Er zit een heel systeem achter, en als je eenmaal weet hoe het werkt...”

“Wat bedoel je, systeem?”, vroeg Murat.

“Nou, ze spreken wijken met elkaar af en er zijn ook maar een paar geëigende plekken waar ze werken.”

“Dus... je zou bij wijze van spreken die zogenaamde neven ook makkelijk terug moeten kunnen vinden?”, vroeg Dion verbaasd.

“Nou ja, dat weet ik niet. Misschien is alles alweer anders geworden, maar...”

“... maar?”, hielde Murat aan.

“Normaliter werkt het zo dat die lui de Galata-brug nou even een tijdje laten liggen, nadat ze beide gepakt zijn. Dan kunnen ze eigenlijk alleen maar hun werkgebied verplaatsen naar twee of drie andere plekken. Maar ik zou mijn geld zetten op het begin van de Istaklil!”

“Is dat heus?”, vroeg Murat verbaasd, “en denk je dat we hun echt zo terug kunnen vinden? Tussen, wat is het, vijftien miljoen mensen in deze stad?”

“Je lult, Baz, dat kan nooit”, bemoeide Emre zich ermee.

“Zullen we erop wedden?”, grijnsde Baz.

“Dat zou wat zijn! Dan kunnen we ze alsnog confronteren!”, zei Dion die het al voor zich zag: hoe ze de beide neven in een doodlopend steegje klem zetten en hen dwongen excuus te maken. Excuus en achthonderd euro, dank u wel!

“Confronteren? We kunnen ze zelfs terugpakken!”, zei Murat die opeens een raadselachtige grijns op zijn gezicht had gekregen. Hij had klaarblijkelijk een idee gekregen.

“Terugpakken?”, vroeg Dion verbaasd, “Hoe dan?”

“Met hulp van mijn vrienden hier”, grijnsde Murat en hij greep Emre en Baz bij de schouders, “en van hun kostuums!”

“Krijg nou wat! Ze hebben ze te pakken!”

Dion hield zijn mobieltje omhoog om Bram het berichtje te laten lezen dat in zijn Whatsapp was verschenen en Bram las dat, vooroverbogen vanachter het stuur, zorgvuldig; bijna alsof hij het zich niet kon voorstellen dat Dion gelijk had.

Maar dat was niet zo gek; want Dion kon het zelfs nauwelijks geloven dat ze uiteindelijk blijkbaar toch beet hadden. De afgelopen vier uur hadden ze samen met het meisje dat zich Polly noemde onafgebroken zitten wachten in een veel te heet bestelbusje, waar de zon schijnbaar ongehinderd fel door de toch getinte ramen scheen en waarin de airco het niet deed. En er was in die tijd kort gezegd helemaal niets gebeurd...

En dat terwijl Murat in die tijd onafgebroken Istaklil, de lange winkelstraat die uitkwam op Taksim Plein, op en af had afgelopen, op zoek naar de voor hem bekende gezichten van de

vermeende neven uit Ankara. De laatste drie uur waren er vele appjes over en weer gegaan, in de trant van: *'al succes?', 'nee, nog niet'* en *'nu dan?'* en inmiddels had Dion eigenlijk de hoop al laten varen dat ze er een tweede keer in zouden slagen die beide bedriegers terug te vinden. Wat hadden ze ook gedacht? In zo'n grote stad! Die eerste keer dat ze die beiden hadden terug gevonden was ook gewoon pure mazzel geweest! Een kans van één op duizenden...

Dion kon zich al niet eens meer voorstellen waarom Bram (èn Polly), toen die zich eenmaal weer aansloten bij hun gezelschapje op de hoek van de bar, óók enthousiast waren geweest over het plan om die beide bedriegers eens een flinke hak terug te zetten. Borrelpraat, cafépraat, dat was het geweest. Een kansloze oefening! Maar nu hadden ze dan blijkbaar toch raak. Blijkbaar hadden Emre en Baz in hun rol als geheime agenten de beide neven in de kraag gevat en was hun toneelstukje begonnen...

"Dan moeten we als de hazen op pad", bromde Bram met een frons op zijn gezicht, terwijl hij de motor startte. Dion merkte dat hij gespannen was en dat verbaasde hem niet; hij kende zijn vriend inmiddels wel een beetje. En ook nu maakte Bram zich blijkbaar pas op dit moment zorgen over zijn eerdere grootspraak; in dit geval dat hij een uitstekende chauffeur was en prima het busje kon rijden; ja: ook in een onbekende wereldstad als Istanbul. Dion kende Bram echter ook goed genoeg dat hij zijn taak prima aan kon. Dion boog zich over het schermje van zijn smartphone en las het adres voor dat Murat hem gestuurd had. "We moeten daar over vijf minuten precies zijn!"

Polly die naast hem zat, keek speurend om zich heen, met één vinger pieland aan haar neusring (een milde tic die Dion al eerder had opgemerkt) en zei: "Oké, hier rechtdoor en dan aan het einde rechts."

Bram zette het busje in beweging en voegde soepel het verkeer in. Dion's blik viel op twee mannen in pak die aan de overkant van de straat gezeten op een bankje met elkaar hadden zitten te praten en de krant hadden zitten lezen; hij had zich al diverse malen afgevraagd de laatste uren hoe het kon dat die mannen daar sowieso tijd voor hadden. Maar nu liepen zij ook net weg, allebei met een attaché-koffertje aan de hand. Blijkbaar moesten ook zij waar aan het werk ...

Het busje sloeg af en Dion's aandacht werd weer gevestigd op de weg voor hen. Bram manoeuvreerde zich geconcentreerd door het verkeer en Polly gaf waar nodig aanwijzingen. Alles liep gesmeerd en ten slotte kondigde Polly aan dat ze er waren, intussen druk om zich heen kijkend.

"Waar zijn ze?", vroeg Bram.

Dion wist niet waar hij moest kijken en had het steeds sterkere gevoel dat er iets mis was. Maar toen riep Polly iets en wees ze naast zich door het raampje. Dion, die in het midden van de voorbank zat tussen Bram links en Polly rechts, moest zich naar voren buigen om te zien wat ze bedoelde. De adem stakte in zijn keel, toen hij zag hoe daadwerkelijk Mohammed en Ibrahim, de twee zogenaamde neven uit Ankara, op hun busje af liepen. Allebei hadden ze hun handen achter zich en werden ze bij hun schouder vastgehouden door de mannen die meteen achter hun liepen. Die beide mannen hadden de donkere pakken aan en de donkere zonnebrillen op die Dion nog herkende van de theatervoorstellingen en om alleen die reden wist hij dat het Emre en Baz moesten zijn. Achteraan de optocht liep ten slotte Murat, met een strakke blik, alsof hij hier ook midden in een

voorstelling zat. En eigenlijk was dat ook zo, bedacht Dion zich huiverend, want ze voerden een scene op die rechtstreeks uit een spionagefilm kon komen.

“De schuifdeur!”, siste Bram.

Dion slaakte een vloek. Ze hadden vooraf besproken dat hij als taak had te zorgen dat de schuifdeur van het busje op tijd werd geopend. Hij draaide zich razendsnel om, wurmde zijn arm en schouder zover mogelijk door het raampje dat tussen de cabine en de laadruimte zat en kon net bij de grendel van de schuifdeur komen. Hij trok de grendel open en had nog maar net zijn arm terug getrokken en de ruit van het raampje dichtgetrokken, tot de deur helemaal open werd getrokken en de groep mannen met veel gebonk binnen kwam. Een seconde later klonk er een luid ‘Go’ en meteen begon Bram te rijden, zelfs voordat een moment later de schuifdeur weer in het slot viel. Dion meende zelfs dat de banden van het busje even piepten.

Terwijl Bram het busje zo snel mogelijk door het verkeer perste, klonken er gedempte gehaaste stemmen vanuit de laadruimte en Dion vroeg zich af wat er gezegd werd. Hij had de neiging om te kijken wat er gebeurde, maar ze hadden vooraf afgesproken dat hij en Bram hun gezicht niet zouden laten zien en hij hield zich in. Het lukte hem echter niet om het gevoel van zich af te schudden dat er iets mis was; helemaal mis. Hij vroeg zich af waar hij en Bram eigenlijk in hemelsnaam mee bezig waren, hier in deze vreemde stad...

Baz brulde iets in het Turks, terwijl hij gebogen stond over Mohammed. Deze zat naast Ibrahim op een stoel voor een ijzeren tafeltje, nog steeds met de handen achter zich gebonden.

“Hij wil dat ze bekennen”, fluisterde Polly, die de taak van tolk weer op zich had genomen. Dion had inmiddels begrepen dat ze eigenlijk Sayan heette. Hij knikte haar toe en keek hoe Emre en Baz in hun rol van geheime agenten rondom de beide neven heen cirkelden, als haaien om hun prooi. De vier mannen bevonden zich in een klein kamertje in dezelfde oude fabriek waar zich ook het geïmproviseerde theater bevond.

Dion had samen met de anderen eerder die ochtend de kamer geheel geprepareerd om te dienen als geloofwaardige verhoorkamer. Ze hadden de ramen afgeplakt en alle mogelijk herkenbare spullen weggehaald. En nu keek hij samen met Bram, Murat en Polly (nee: Sayan!) door een paar kijkgaten en kieren toe hoe de beide acteurs te werk gingen.

Ibi bracht iets op jammerende toon uit, terwijl hij nog verder in elkaar zakte op zijn stoel.

“Hij bekent”, fluisterde Polly meteen opgewonden.

Dion zag hoe Mo zijn hoofd in een woeste beweging naar Ibi toedraaide en hem iets toe siste; hoogstwaarschijnlijk dat hij zijn kop moest houden.

Emre stelde op gebiedende toon een vraag.

“Hij vraagt of ze bekennen dat ze de laatste maanden buitenlanders afgeperst hebben?”, vertaalde Sayan vrijwel meteen.

Ibi knikte met zijn hoofd en jammerde bevestigend.

Emre draaide zijn hoofd naar Mo herhaalde de vraag.

Deze schudde langzaam het hoofd en bracht uiteindelijk “evet” uit, wat ‘ja’, betekende; zoveel Turks kon Dion dan nog net. Blijkbaar had Mo eindelijk begrepen dat het geen zin meer had te ontkennen. Hij merkte dat zich een brede grijns op zijn gezicht had gevormd; de neven waren met boter en suiker in hun toneelstukje getrapt!

Baz stelde een volgende vraag. “Bekennen jullie hiermee de Turkse wet te hebben overtreden?”, siste Sayan meteen.

Beide neven bekenden met een korte grom.

Een volgende vraag: “En bekennen jullie hiermee de eer van Turkije en hiermee ook de eer en het aanzien van onze president te hebben geschaad?”

De beide neven keken elkaar en daarna hun verhoorders verbijsterd aan. Ze leken te denken dat deze beschuldiging nog erger was dan de vorige.

Mo zocht de blik van Emre en Baz en zei iets met een vragende blik.

“Hij doet een voorstel”, zei Sayan verbaasd, “dat hij wil betalen!”

Het smalende antwoord van Emre betekende duidelijk dat hij hem niet geloofde, maar Mo drong aan en er volgden een lange stroom woorden; woorden die steeds dringender klonken.

“Mo zegt dat hij veel geld bij zich heeft, hij wil dat ze hem losmaken, zodat hij het kan laten zien”, siste Sayan.

“Maar ze hebben hen toch net gefouilleerd?”, vroeg Dion verbaasd aan haar. Hij had met eigen ogen gezien dat de neven niets meer bij zich hadden dan wat los kleingeld, sigaretten en twee smartphones.

“Dat dacht ik ook!”, beaamde Sayan.

“We willen ook helemaal geen geld van ze”, voegde Murat daar aan toe op dringende toon. Dion knikte en wist dat hij gelijk had. Het idee van het plan dat Murat samen met hen had uitgewerkt, was alleen maar geweest om de twee bedriegers eens flink de stuipen op het lijf te jagen. En om hen dan ten slotte ergens verderop, in het verlaten havengebied, weer vrij te laten. Maar nu leek er opeens een andere optie op tafel te liggen; namelijk om er nog financieel een slaatje uit te slaan!

Emre maakte zich los van Baz, liep op Mo toe en zei weer iets.

“Hij zegt dat hij het wil zien”, fluisterde Sayan.

Mo hield vragend zijn handen omhoog en Emre maakte de boeien los.

“Wat zijn ze nu aan het doen?”, fluisterde Murat gejaagd, “Dat was helemaal niet het plan!”

“Laten we kijken wat er gebeurt...”, siste Bram, die verderop door een kijkgaatje toekeek. Hij leek zich nog niet al te veel zorgen te maken.

Dion richtte zijn aandacht weer op de verhoorkamer. Daar had Mo inmiddels zijn riem geopend en zijn broek losgeknoopt. Hij had een modieuze fleurige boxer aan, tastte onder het broekje en haalde daar een heel klein pakketje uit. Dion bedacht zich dat Mo iets had verstopt op die ene plek waar het fouilleren altijd misschien net iets minder grondig gebeurt.

Emre trok het pakketje uit Mo’s vingers en trok het met haastige bewegingen open. Het was een pak bankbiljetten dat strak opgerold had gezeten. Emre telde het haastig en zei met een brede grijns iets tegen Baz.

“Hij zegt dat het meer dan vijfhonderd euro is!” Sayan klonk oprecht verbaasd.

Mo had zijn broek alweer haastig opgetrokken, spreidde verzoenend zijn handen en begon weer rap te praten.

“Hij zegt dat ze het geld mogen houden, als ze voor de rest dit alles vergeten”, vertaalde Sayan.

“Hij probeert ze om te kopen!”, stelde Dion verbaasd en op hoge toon vast.

Baz stapte naar voren en snauwde Mo iets onvriendelijks toe.

Mo ging duidelijk met tegenzin zitten. Ongezien voor de beide neven wuifde Emre intussen met een verlekkerde grijns met het stapeltje geld naar hun.

“Oh nee”, kreunde Murat fluisterend, “Dat moeten we niet doen; geef het geld terug, Emre. Geef het terug!”

“Waaro...?”, siste Bram, maar Dion gaf hem een klap op de arm om hem stil te laten zijn. Hij begreep precies wat Murat bedoelde. Tot nu toe was dit allemaal dus een opzette geweest om twee bedriegers eens even op hun nummer te zetten. Maar als ze het geld daadwerkelijk zouden afpakken, bij wijze van smeergeld, dan zouden ze precies datgene doen als al die corrupte klootzakken waar ze juist zo’n hekel aan hadden!

Dion draaide zich weer om naar zijn kijkgaatje en zag dat de nog steeds breed grijnzende Emre het geld in zijn broekzak liet verdwijnen. Op hetzelfde moment merkte hij dat Murat abrupt overeind kwam en het metalen krukje waarop hij zat met veel herrie liet omvallen. Met stramme bewegingen beende hij weg, ondertussen enkele vloeken slakend. Dion volgde hem op de voet en hij merkte dat ook Bram en Sayan volgden. Murat was intussen al bij de deur van de ‘verhoorkamer’ aangekomen, trok deze woest open en stapte naar binnen. Hij begon meteen uit te varen naar Emre en Baz, merkte Dion toen ook hij, Bram en Sayan zich verdrongen om binnen te komen.

Dion zag hoe de beide neven verbijsterd om zich heen keken en probeerden te begrijpen wat er gebeurde. Dion zag hun denken: *De tipgever van de geheime politie die opeens binnen liep en stampij maakte? Waarom? En wat deed die hier? En dan ook nog die twee Nederlanders die ze een paar dagen geleden in hun val hadden laten lopen: wat moesten die hier? Wat was hier aan de hand?*

Dion merkte hoe de blik van de beide neven richting de deuropening schoot en hoe ze meteen verstarden. Dat snapte hij niet. Hij wendde met een opeens angstig gemoed zelf zijn blik naar de deuropening en zag tot zijn verbijstering hoe er opeens een aantal volslagen onbekenden óók de kamer binnen stapten. Ze waren in het zwart gekleed en droegen verontrustend genoeg allen wapens; pistolen of zelfs uzi’s. De mannen brulden enkele bevelen in het Turks en iedereen in het opeens erg kleine kamertje week angstig achteruit. Dion zag in zijn ooghoeken hoe een wit weg getrokken Murat abrupt op zijn knieën zakte en zijn handen naast zich omhoog hield. Emre en Baz deden vrijwel meteen hetzelfde.

De ongenode gasten richtten zich nu tot Dion en Bram, de enigen die nog rechtop stonden, en Dion trok zijn vriend, die wel versteend leek, samen met zichzelf omlaag. Op zijn knieën keek hij op naar die zwaar bewapende mannen, het waren er vijf in getal, en opeens merkte hij dat hij er twee ervan eerder gezien had. De zakenlieden op dat bankje! Ze waren het echt... En ze hadden daar helemaal niet bij toeval daar zo lang gezeten! Hij voelde zich opeens heel koud worden.

De enige van hun bezoekers die niet volledig in zwart gekleed was, maar een donker maatpak aan had, stapte naar voren en beschouwde de inhoud van de kamer als een veldheer. Hij grijnsde breed en begon te praten; in het Engels: "Wat fijn dat we enkele buitenlandse gasten hebben, dan kan ik mijn Engels ook eens oefenen. Doet u ook gezellig mee, mevrouw Sabir, u leert toch ook Engels?" Hij had zich bij dat laatste gericht tot Sayan, die hem met wijd gesperde ogen aan staarde.

"Maar laat ik me voorstellen, ik ben luitenant Ghazi. We hebben jullie al een tijdje op de radar, met die reactionaire praat in die toneelstukjes van u, meneer Yavas!" Die laatste zin had hij dan weer gericht aan Murat. "We hadden jullie over een paar dagen pas willen oppakken, maar ja... we zagen ons genoodzaakt eerder in te grijpen." Luitenant Ghazi schudde theatraal zijn hoofd, "We hebben jullie een dagje gevolgd en we waren nogal onaangenaam verrast! Wat dachten jullie wel niet? Je uitgeven als ons? Als geheime politie? En dan ook twee mannen op klaarlichte dag ontvoeren?"

"Dieven en bedriegers, bedoel je!", bracht Bram in met een rood hoofd van opwinding.

"Zwijg", bulderde Ghazi en door diens woedende blik schrompelde Bram ineem, "Dat uitgerekend jullie je hiermee inlaten, dat vind ik helemaal bizar! Europeanen, die hier op Turks grondgebied je kont komen afvegen met onze wetten en instituties!" Hij was inmiddels als een generaal op inspectie door de kamer gaan lopen en stond inmiddels naast de verhoortafel.

"Het is niet hun schuld, het was allemaal mijn idee", piepte Murat met hoge stem heel grootmoedig.

Luitenant Ghazi draaide zich naar hem om en liet een korte blaffende lach horen; "Ha! Daar trappen we niet in, mannetje. Nee; iedereen in deze kamer is schuldig. Op deze twee arme jongemannen aan die tafel na, natuurlijk."

"Dank u, luitenant", haastte Mohammed zich meteen te zeggen en hij wilde daar nog van alles van toevoegen, tot Ghazi een hand op zijn schouder liet zakken en hem zichtbaar nogal hardhandig kneep.

"Ware het niet dat jullie wel je gestolen geld kwijt zijn, laat dat een les zijn voor die kleinzielige zwendeltjes van jullie", glimlachte Ghazi ijszig en hij maakte meteen een veelbetekenend gebaar naar Emre. Die staarde hem verbaasd aan en Ghazi liet Mo los en wees met dezelfde hand in een vermoeid gebaar naar een plek achter hem. Dion volgde diens wijzende vinger en merkte meteen het kleine ding op dat hoog tegen de zoldering zat; een cameraatje, zag hij nu. Deze geheime agenten hadden hun al die tijd in de gaten gehouden! Dat was natuurlijk ook waarom ze meteen na hen waren binnen gekomen!

Emre had blijkbaar hetzelfde geconstateerd, want hij slikte en overhandigde Ghazi de rol met eurobiljetten uit zijn broekzak.

"Dank je. Maar goed, genoeg gepraat, we gaan!" Ghazi klapte en in rap Turks gaf hij zijn ondergeschikten bevelen. Dion keek wezenloos toe hoe zijn vrienden één voor één werden geboeid en afgevoerd. Heel even wisselde hij nog een blik met Bram, die in radeloze paniek leek te zijn, voor ook hij werd beet gepakt. Opeens moest Dion weer denken aan iets dat hij een dag eerder tegen

Murat had gezegd: dat hij na die *'Istanbul Scam'* inmiddels Turkije wel kende. Wat een vergissing was dat geweest!

Hij wist niets, helemaal niets!

Hij voelde zich opeens heel slap worden. En toen er eindelijk een agent kwam om hem te boeien, verzette hij zich niet en hij liet zich willoos meevoeren. Naar wat er dan ook komen ging buiten de deur van dit kleine kamertje...

Einde

